

Mark 2:23-28

²³En sabbat tog han vägen genom sädesfälten, och lärjungarna började rycka av ax medan de gick. ²⁴Då sade fariseerna till honom: "Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?" ²⁵Han svarade: "Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? ²⁶Han gick in i Guds hus — det var när Evjatar var överstepräst — och åt upp skådebröden, som inga andra än prästerna får äta, och gav också dem som var med honom." ²⁷Och Jesus sade till dem: "Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. ²⁸Alltså är Människosonen herre också över sabbaten."

[bön]

Hur kan vi egentligen lovprisa Jesus som kung? Skulle Jesus gladeligen tagit på sig en kungakrona eller en kejsares lagerkrans... eller kanske bara skakat på huvudet om vi kallade honom för Davids son – kungen som kom för att befria Israel från förtryck?

Sådana frågor kan jag ställa mig ibland. För när jag tänker på en kung i vår värld, så tänker jag antingen på typ Calle G som knappt har någonting alls att säga till om, – eller på någon annan kung med för mycket makt för sitt eget (eller någon annans) bästa.

Kanske det inte nödvändigtvis behöver vara en klassisk "kung" som vi tänker på – utan i vår tid kanske snarare någon med mycket pengar, status eller politisk makt.

Under Jesu tid, såg man på kungar eller kejsare så åtminstone. Mäktiga män (ofta). Födda att vara kungar, eller som tagit makten med våld, anspråk eller list.

Skriftstället i Markus är fyllt av bränsle för de här frågorna. Frågor om makt. Så jag funderar på; vad ska vi egentligen lovprisa, och varför gör vi det?

Markus nämner många olika karaktärer i sitt kompakta berättande. Först nämner han Jesus, sedan hans lärjungar, sedan fariseerna, sedan David, Davids män, en överstepräst som (enligt Markus) heter Evjatar, sedan också människan i allmänhet, och till sist Människosonen. Som dessutom är herre!

Vi börjar med fariseerna. Fariseerna i Markus berättande beklagar sig över att Jesu lärjungar plockar ax på sabbaten. Vi skulle kunna tro att de beklagar sig över att lärjungarna *stjäl* av den som äger fältet. Men det är faktiskt inte axplockningen i sig som är problemet enligt Mose lag, utan det är att fariseerna ser det vilket de gör som arbete. Trots att de egentligen bara plockar lite ax på vägen till någon annanstans. För man ska ju vila på

sabbaten. Det är vad som står skrivet. Idag är det ju sabbat. Så efter gudstjänsten måste vi alla hem och vila. För skriften säger det.

Är det någon som tänkt handla något på vägen hem eller göra något annat liknande, så är det bara att glömma. Sådan effektivitet hör verkligen inte hemma på en sabbat! Skämt åsido...

Liksom vi kanske kan bli irriterade på alltför snäv fyrkantighet, så blir även Jesus irriterad på detta. Men istället för att be fariseerna fara åt skogen som ni kanske hade gjort, om jag på allvar sagt att ni inte får göra något efter gudstjänsten, så ställer Jesus en oerhört viktig motfråga. För Jesus vill öppna upp fariseernas sinnen. Men från vad?

Fariseer var ofta fästa vid de gamla skrifterna. Att följa Mose lag till punkt och pricka. För de var måna om att behålla och hålla hårt i sin judiska identitet, vilken utmanades av ockupationsmakten Roms annorlunda kultur och arv. Detta var inget förhållningssätt som de höll för sig själva, utan de tyckte att varje jude skulle följa deras väg, om att hålla sig hårt till Moseböckernas över 300 bud. Och ju bättre folket höll buden, desto snabbare skulle Davids son Messias komma för att befria Israel från Rom, trodde dem. Så när fariseerna ser Jesu lärjungar bryta mot sabbatsbudet, är de därför snabba på att säga till dem och beklaga sig eftersom de trodde att de saktade ned processen. Trots att lärjungarna egentligen inte skadade någon. De var bara hungriga och ville äta.

Tillbaka till Jesu motfråga, så grundar den sig i en berättelse om David och hans män ur 1 Sam 21.

I denna berättelse gömmer sig David för kung Saul, sin motståndare. David har flytt undan med sina män, och kommer till en plats som heter Nov. Han går in i templet där, och möter översteprästen Achimelek, som Markus kallar Evjatar (av någon anledning). Troligen väldigt hungrig, och i en desperat situation, använder sig David av sin (karaktäristiska) list för att få som han vill.

David helt enkelt *bedrar* och *ljuger översteprästen* rätt upp i ansiktet för att få som han vill genom att först säga att han är där på hemligt uppdrag å kung Sauls vägnar... som ju egentligen var hans fiende (2 Sam 21:2-6):

²”Jag är här på uppdrag av kungen”, sa David, ”och han har *förbjudit* mig att säga vilket ärende och vilka åtgärder det gäller. Jag har gett mina män besked om var vi skall mötas. ³Har du fem bröd, så låt mig få dem eller vad som annars finns till hands.”

⁴Prästen svarade: "Något vanligt bröd har jag inte, bara heligt bröd, om nu dina män har avhållit sig från kvinnor." — ⁵"Ja", försäkrade David, "kvinnor har varit förbjudna för oss, som alltid när jag har dragit i fält. Och om manskapets utrustning är helgad redan i vanliga fall, så är den *ännu* mer helgad i dag." ⁶Då gav prästen honom av det heliga, eftersom det inte fanns något annat bröd än skådebröden som hade legat inför Herren...

Sedan passar David också på att lura till sig Goljats svärd, som översteprästen råkar ha i sitt tempel. Men inte nog med det, så råkar en av Sauls tjänare vara där, som ser allt det här ske.

Så vad händer? Jo, Saul får höra det felaktiga från sin tjänare om att prästerna skulle ha hjälpt David, alltså Sauls fiende. Så att Saul och hans män beger sig dit och dödar alla präster, män, kvinnor, barn, spädbarn, oxar, åsnor och får med svärd i både templet och runtomkring i staden som bestraffning.

David blir här alltså inte direkt ett moraliskt föredöme för alla människor. Hans oärliga handlingar för att gynna sig själv och sina män, leder till att många oskyldiga människor dör.

Så när Jesus ställer den här motfrågan till fariseerna, *om* de känner till den här berättelsen. Vad försöker Jesus säga då egentligen?

Fariseerna..., de älskade David. De lovprisade David. De levde i en fantasi om att en kung, Davids son, skulle driva ut romarna med svärd. Befria Israel med våld. Av en Messiasgestalt. En smord, såsom Samuel smorde David till kung. De hade upphöjt David till perfektion, till en ideal kung och människa... – Kort och gott, kan vi säga att fariseerna troligen hade läst mer av Krönikeböckerna än av Samuelsböckerna.

Krönikeböckerna upphöjer David till något utöver det vanliga. Krönikeböckerna är även ointresserade av Davids mänskliga brister eller fel, och berättar egentligen mer om fantasier om hur den perfekte kungen eller "människan" skulle vara – som med Guds kraft skulle styra Israel. Krönikeböckerna ger mer av en sådan fantasibild om David, än vem kung David faktiskt var i 1 och 2 Sam.

Så när Jesus frågar "Har ni inte läst om när..." så är det en ytterst befogad fråga. För det är inte ens säkert att fariseerna *hade* läst om hur deras betrodda frälsargestalt David var en felbar människa, precis som Jesu lärjungar. Eller kanske till och med *långt mer* felbar än Jesu lärjungar, som inte gjorde någon annan illa genom att plocka ax på sabbaten. De bedrog

ingen, och hade inte ihjäl några präster eller deras familjer genom sina lögner. De bara plockade lite ax på vägen.

Jesu motfråga driver på många sätt med fariseernas tro på att det finns något som kan kallas perfekt människa, eller mänsklig ledare, enligt deras normer.

Så när Jesus i vers 27 (alltså Markus 2:27) påstår att sabbaten skapades för människans skull, alltså att få vila på, och att människan inte skapades för att fira sabbat – så är det för att påminna om vart våra lovprisningar och vår tacksamhet ska riktas.

Så, med allt detta sagt, ska vi då se Jesus som denna perfekta individ som fariseerna hoppades att Davids son skulle vara? Ska vi lovsjunga "kung" Jesus? Vi är tillbaka till min ursprungliga fråga.

Jag läser ur Daniel 7:13-14 (ett försök till en egen översättning):

¹³När jag såg vidare i mina nattliga syner såg jag bland himlen och molnen hur något som liknade en Människoson fortsatte att komma [mig] närmare; – och då trädde den uråldrige [alltså Gud] fram, varvid de förde fram honom.¹⁴Och där gavs honom makt och ära så att ett *rike* med alla folk, nationer och språk skulle tjäna hans herravälde. Ett evigt herravälde som aldrig skall upphöra, och hans rike skall aldrig förgöras.

Det här levde Jesus med. Uppfattningen om att Guds rike hade trätt i kraft. Människosonen Jesus är herre över sabbaten, därför att Gud skapade sabbaten för människan. Men Daniel talar här *inte* om en kung, utan om en som en liknar en människa. Daniel talar inte om någon perfekt gestaltning av Davids son, utan om en som liknar en människa. Daniel talar inte om att bygga ytterligare klyftor mellan kungar och folk, utan om en enande kraft bortom länder, folkslag och språks gränser och begränsningar. Daniel var viss om att Gud själv skulle ingripa genom denna människogestalt. En visshet som Jesus delade.

Vi blir inte räddade av att följa en samling regler, men av vissheten om att vi är människor, och inte gudar. Vi är genom Jesus Kristus den korsfäste och uppståndne Människosonen, evigt förbundna med Gud. Vi är inte kungar, vi är inte vår rikedom, vår status, vårt kändisskap, våra yrken, vår fromhet, våra felsteg, våra steg i rätt riktning, våra åstadkommanden, vår nationalitet, vår hudfärg, vad vi äter, vad vi kallar våra kön, eller vår nyaste telefon. Vi är felbara och begränsade människor, drivna av Guds enande kraft genom Jesus Kristus.

Gud vill att vi strävar efter gemenskap och enande, oavsett om vi är tiggare, funktionsvarierade, hemlösa, diskriminerade, utdömda, skuldsatta, skamsna, ignorerade, bortglömda, sörjande, ledsna, utbrända, svaga eller sjuka. Det är inte en strävan efter gemenskap för att det är lag, men för att där är Gud. För i Guds rike, är det där människor behöver det allra mest, som Guds ljus lyser allra starkast. Det är inte friska som behöver läkare, utan sjuka, säger Jesus strax innan dagens Markuspassage som vi har läst. Det är något vilket riket som vi företräder handlar om.

Vi är inte får bland världsliga herdar och kungar, eller ens ideal om sådant, utan är Guds enande folk i Jesu Kristi Ande.

Det är alltid Gud som vi prisar och lovsjunger, för att Gud blev människa bland oss, blev vår broder, vår vän... och är nära oss här och nu, och för alltid.

Vi ber...

Gud, vi är skapade till din avbild, för att i din Ande förvandlas till att bli mer lika dig för varje dag. Ge oss vilja, kraft och mod att alltid frimodigt följa dig i förtröstan. Gud, visa oss vägen. Led oss. Välsigna oss till att göra din vilja. Ge oss vishet, upplys oss om det som är skadligt, och ta emot vår förlåtelse och nåd för när vi oundvikligen felar. Var vårt ljus, och präglade oss i en värld som inte sällan innehåller mörker. Låt oss tjäna dig och din oupphörliga vilja till kärlek, i Jesus Kristus, Amen.